

Kapitel 14. EF's fuglebeskyttelsesdirektiv, Ramsarkonventionen m.v.

Forpligtelserne efter EF's fuglebeskyttelsesdirektiv

Efter EF's fuglebeskyttelsesdirektiv gælder dels en forpligtelse til at beskytte en række sjældne eller truede fuglearter opført på direktivets bilag 1, dels en forpligtelse til at beskytte de 111 områder, som Danmark efter direktivet har udpeget som særlige beskyttelsesområder. De danske EF-fuglebeskyttelsesområder omfatter alle de områder, som Danmark har anmeldt til listen over vådområder af international betydning i henhold til Ramsarkonventionen. Selv om forpligtelserne med hensyn til fuglebeskyttelsesområderne er strengere end forpligtelserne efter Ramsarkonventionen, har Ramsarområderne imidlertid fortsat selvstændig betydning, fordi konventionens forpligtelser går ud på at fremme opretholdelsen af de pågældende områders økologiske karakter, således at de fortsat kan tjene som levesteder for de planter og dyr, der findes. Uanset at der her først og fremmest tænkes på vandfuglene, er forpligtelserne efter Ramsarkonventionen altså ret brede.

For EF-fuglebeskyttelsesområderne gælder, at de danske myndigheder efter direktivets artikel 4, stk. 4, har en pligt til at undgå forurening eller forringelse af områderne samt forstyrrelse af fuglene i det omfang sådan forurening, forringelse eller forstyrrelse har væsentlig betydning for formålet med bestemmelsen, som bl.a. er at sikre, at fuglene kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde. Der kan ikke dispenseres fra denne beskyttelse, og der kan (derfor) kun foretages væsentlige indgreb i dem, herunder forstyrrelser eller forurening, hvis der foreligger almene samfundsmæssige hensyn, der overskygger hensynene bag direktivet, hvortil ikke henregnes f.eks. økonomiske eller rekreative interesser.

EF's naturbeskyttelsesdirektiv

Fuglebeskyttelsesområderne vil, når EF's naturbeskyttelsesdirektiv (Habitatdirektivet) træder i kraft 5. juni 1994, blive omfattet af visse af reglerne i dette direktivs artikel 6, der også gælder for de øvrige områder, der udpeges efter direktivet. Det betyder bl.a. at indgreb i områderne - i et vist omfang - vil kunne ske, hvis det er bydende nødvendigt af hensyn til væsentlige samfundsinteresser, herunder af social eller økonomisk karakter, hvis der ikke er alternative løsninger. Dog er der krav om konsekvensanalyser (der også gælder for planer eller projekter udenfor områderne, hvis de kan have negative virkninger på disse) og kompenserende foranstaltninger.

Skov- og Naturstyrelsen har ved skrivelse af 2. Juli 1992 sendt amtskommunerne den endelige tekst til Naturbeskyttelsesdirektivet (Habitatdirektivet) samt et notat udarbejdet af styrelsen om direktivet. I notatet gennemgås centrale forhold i forbindelse med direktivet, herunder formål, forpligtelser samt procedure og tidsplan ved udpegning af bevaringsområder. Der er desuden angivet de naturtyper og arter med dansk forekomst, der er omfattet af direktivets bilag. Skov- og Naturstyrelsen vil senere mere uddybende vende tilbage til spørgsmålet om udpegning af bevaringsområder, herunder samarbejdet herom med de regionale og centrale myndigheder.

Direktiverne har direkte gyldighed overfor myndighederne

EF-fuglebeskyttelsesområderne og Ramsarområderne er optaget i regionplanerne og hensynet til beskyttelsen sikres her gennem særligt restriktive retningslinier for administrationen af dem. Uafhængigt heraf har direktivet imidlertid som nævnt direkte gyldighed overfor statslige myndigheder, amtsråd og kommunalbestyrelser vedrørende administrationen af den lovgivning, der forudsætter, at der kan eller skal

tages naturbeskyttelsesmæssige hensyn. Det indebærer f.eks. indenfor naturbeskyttelseslovens område, at dispensationer skal afslås i tilfælde, hvor de skønnes at være i strid med de formål, som de pågældende internationale forpligtelser tilsigter at varetage.

Såfremt det konstateres, at de nævnte myndigheder gennem deres planlægning eller administration ikke har været opmærksomme på forpligtelserne overfor områderne, vil de blive håndhævet gennem de beføjelser Miljøministeriet, dets styrelser samt Naturklagenævnet og Miljøklagenævnet er tillagt efter lovgivningen.

Et forslag til en endelig detaljeret afgrænsning af EF-fuglebeskyttelsesområderne vil snarest blive udsendt til høring hos de berørte ministerier, amtskommuner og organisationer. Der er i denne forbindelse foretaget en række justeringer i forhold til den foreløbige udpegning fra 1983.

Herved bliver afgrænsningen mere operativ.

Afgrænsningen vil efter høringsrunden blive formaliseret i en bekendtgørelse (et landsplandirektiv), der tillige fastlægger bindinger for arealanvendelsen i EF-fuglebeskyttelsesområderne (og Ramsarområderne) svarende til direktivets forpligtelser. Herved præciseres den hidtidige retstilstand. Bekendtgørelsesudkastet bliver sendt til høring sammen med forslagene til områdeafgrænsninger.

Om EF-fuglebeskyttelsesområderne og Ramsarområderne henvises i øvrigt til afsnit 3.15, 7.2.2, 8.4, 11.4, 12.14.1 og 13.